

NARODNA KNJIŽNICA „P.
PRERADOVIĆ“
ŽUPANIJSKA MATIČNA
SLUŽBA

Bjelovar, Trg E. Kvaternika 11
Klasa: 612-04/20-02
Ur. broj: 2103/01-12-01-20-31
Bjelovar, 24. travnja 2020.

MINISTARSTVO KULTURE
N/r gđa **Jelena Glavić-Perčin**
NACIONALNA I SVEUČILIŠNA KNJIŽNICA
Dunja Marija Gabriel, savjetnica
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA
Ured za prosvjetu, kulturu, šport
OSNIVAČI KNJIŽNICA
NARODNE KNJIŽNICE

IZVJEŠĆE O RADU NARODNIH KNJIŽNICA BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE U 2019. GODINI

Nakon prikupljenih statističkih podataka te podataka u jedinstvenoj bazi rad narodnih knjižnica moguće je sažeto prikazati prema sljedećim elementima:

I. OPĆI PODATCI.

U županiji djeluje šest narodnih knjižnica, pet ih je samostalno, jedna nesamostalna. Od ukupnih 119.743 stanovnika (popis 2011.), odnosno 109.822 (procjena Državnog zavoda za statistiku 2017.) mrežom knjižnica pokriveno je 73.376 stanovnika (67 %), što znači da će trebati osnivati nove knjižnice i ogranke. U svakom mjestu u kojemu postoji knjižnica od posljednjeg popisa stanovništva pa do 2018. smanjio se broj stanovnika u prosjeku 9,2%. Istodobno s osnivanjem novih stacionarnih oblika knjižnica razvija se i računalna mreža knjižnica u MetelWin-u. Na području županije djeluje i Pokretna knjižnica s 49 stajališta. Bibliobus pokriva uz grad Bjelovar i područje 11 susjednih općina, ali ni jedna od njih ne sufinancira njegov rad. Rad bibliobusa ne sufinancira ni Bjelovarsko-bilogorska županija.

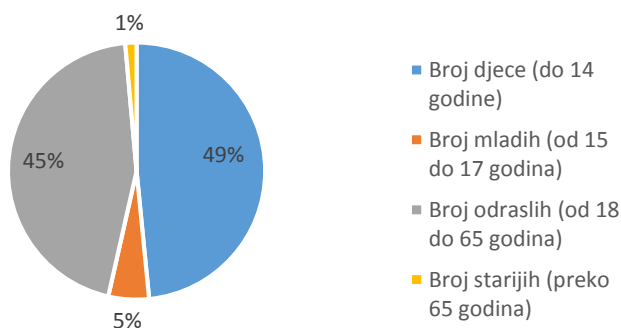
Od 18 općina, čak 15 (83%) nema vlastitu knjižnicu. Pokretna knjižnica Bjelovar pokriva djelomično područje 11 općina (oko 60% područja). Napominjemo da pokretne knjižnice nisu i ne mogu biti zamjena stacionarnim oblicima knjižnica, ali u nemogućnosti osnivanja ogranaka u općinskim središtima, dobro su došle.

II. USLUGE I KORIŠTENJE.

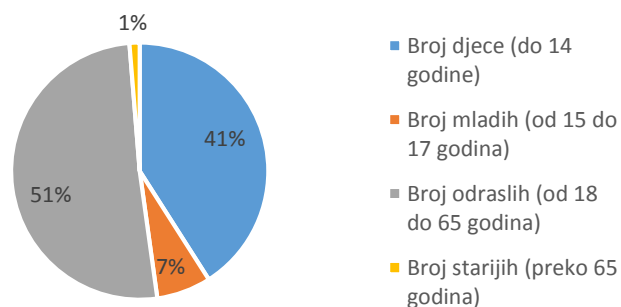
1. KORISNICI.

Sveukupno bilo je 9.976 aktivnih korisnika u 2019.g. (13,4 % stanovništva obuhvaćenim mrežom knjižnica, odnosno 9,0 % stanovništva BBŽ-a). Aktivnih posuđivača zabilježeno je 9.338. Prostora za povećanje korisnika ima u svim knjižnicama. Povećanje članstva se očekuje i u Hrvatskoj knjižnici „Đ. Sudeta“ Garešnica, ali prije toga prostor treba proširiti, preurediti i novom opremom opremiti. Novoupisanih članova u svih šest knjižnica bilo je 1.513. Po spolu u sveukupnom članstvu žena je bilo 6.142 (61,5 %), a muškaraca 3.310 (33,1 %). Djeca u dobi do 15 godina zauzimala su 38,8 % (3.875) u sveukupnom članstvu, a ostalo su bili odrasli (5.444 ili 54,5 %). Starijih od 65 godina ukupno je bilo 657 korisnika ili 6,5%.

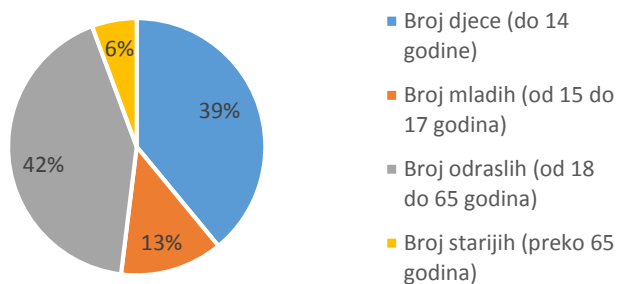
Gradska knjižnica "Mato Lovrak"
Grubišno Polje

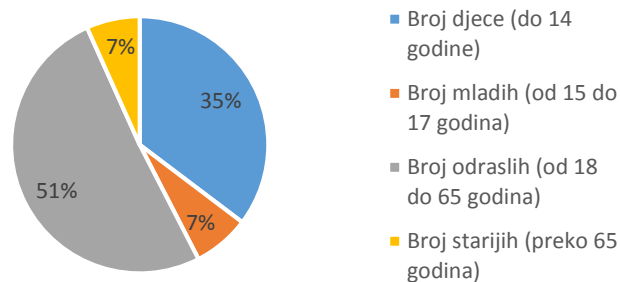
Gradska knjižnica "Slavko Kolar"
Čazma

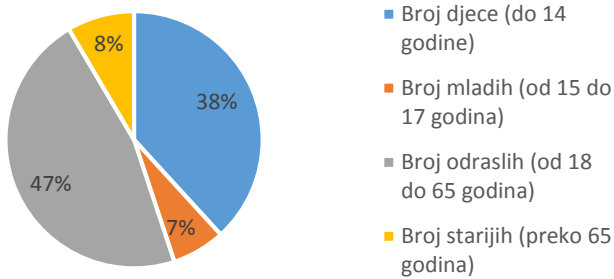
Hrvatska knjižnica i čitaonica "Đuro
Sudeta" Garešnica

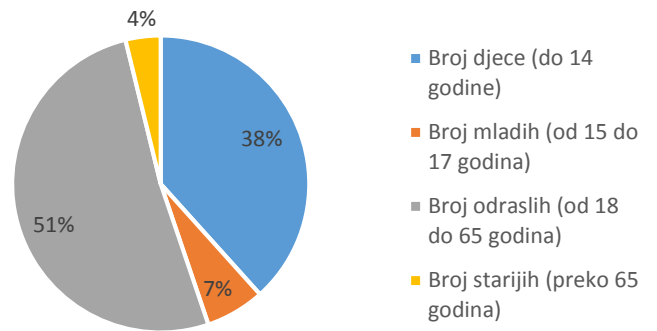
Hrvatska knjižnica i čitaonica Općine
Hercegovac

Narodna knjižnica "Petar Preradović" Bjelovar

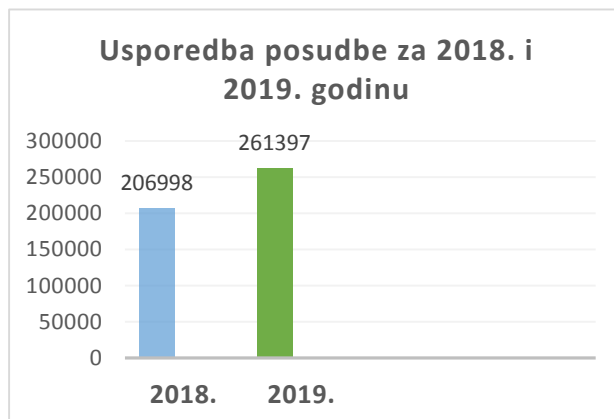

Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar

Iz grafikona je vidljivo kako u svim knjižnicama BBŽ-a od korisnika prevladavaju osnovnoškolska djeca i odrasli u dobi od 18 do 65 godina. U sljedećim razdobljima potrebno je razmišljati o programima koji bi privukli srednjoškolsku populaciju.

Broj upisanih korisnika ostao je na razini 2018. godine što govori kako se knjižnice svojim programima trude zadržati dosadašnje korisnike.

2. POSUDBA I POSJETE.

U 2019. godini izvan knjižnice posuđeno je 261.397 sv., a posudba unutar knjižnice iznosila je 42.773 sv. knjiga. U odnosu na prethodnu godinu posudba knjiga izvan knjižnice porasla je za oko 60 tisuća svezaka, dok je posudba unutar knjižnice ostala na istoj razini. Za pretpostaviti je kako je razlog većem broju posuđenih svezaka u novim posudbenim pravilima koja dozvoljavaju posudbu 4 i više knjiga (npr. Narodna knjižnica „Petar Preradović“ Bjelovar).

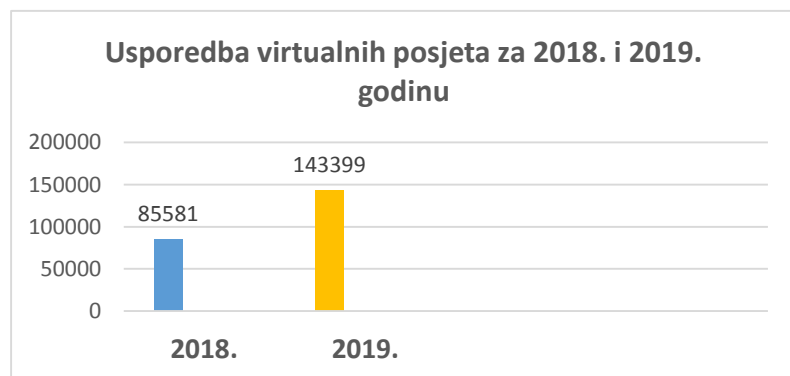
Posudba unutar knjižnice (ukupno je posuđeno 42.773 sv. knjiga), odgovori na upite korisnika, internet, edukacije korisnika, događanja u knjižnici, fizički posjeti i virtualni posjeti knjižnici... pokazatelji su uspješnosti rada knjižnica. Iako i dalje statistici puno toga izmiče, ipak ovakvim studioznim pristupom osvijestit će se i knjižničari te će detaljnije voditi evidenciju o svome radu i

edukacijama korisnika i načinima korištenja knjižnice i pretraživanja zapisa o građi (kataloga). Knjižnice su oduvijek bile i obrazovne ustanove, posebice u koncepcijama društva koje uči, društva znanja, a ova statistika to pokušava sagledati i iskazati.

Posudba multimedijalne građe po opsegu nije velika (posuđeno 14.071 jedinica) i svake se godine smanjuje. Usporedba s 2018. g. (19.313 jedinice posuđene) pokazuje za 5.242 jedinice manje posuđene u 2019. godini. Značajnije povećanje korištenja ovakve građe ne očekuje se jer se stalno pojavljuju prepreke glede autorskih prava i naknada autorima, a i nabava multimedija u posljednje vrijeme se smanjuje. Mnogi sadržaji elektroničke prirode dostupni su na internetu. Posudba igrački po opsegu je mala jer većina knjižnica igračke ne posuđuje iz zdravstvenih razloga.

Međuknjižnična posudba. Tijekom 2019. drugim knjižnicama posuđeno je 331, a od drugih 195 jedinice građe.

Posjete. Tijekom 2019. knjižnice je fizički ukupno posjetilo 172.105 korisnika, što je u odnosu na prethodnu godinu povećanje za oko 25 tisuća korisnika, odnosno 17%.

Virtualni posjeti u stalnom su porastu. U 2019. bilo je 143.399 posjeta, što je više u odnosu na 2018. godinu za 57.818 posjeta ili 67,56%. Razlog dobre virtualne posjećenosti je kreiranje vlastitih web stranica svih knjižnica, a na

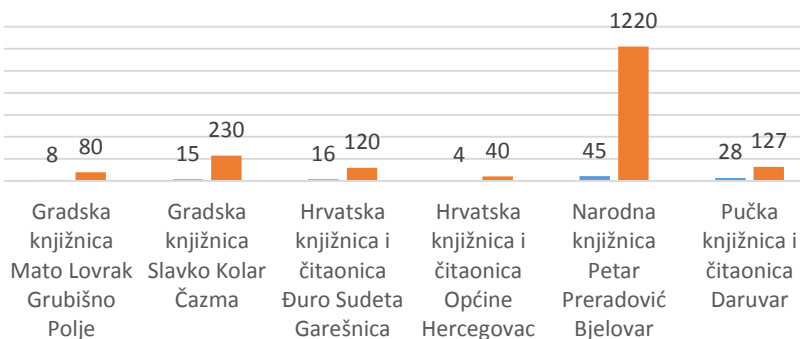
tim stranicama uz informacije o događanjima je i katalog knjižnice te poveznice na digitalne usluge *Pitajte knjižničare* i *U knjižnici do diplome*, što očitó rado koriste naši korisnici. Sve više ljudi pretražuje informacije na web-u što nam govori kako je izuzetno važno imati dobro organiziranu stranicu.

Jedino matična knjižnica ima digitaliziranu građu Zavičajne zbirke, konkretno u 2019. godini je 160 digitaliziranih fizičkih jedinica. Pregled digitalizirane građe uvelike povećava i broj virtualnih posjeta stranici knjižnice.

3. DOGAĐANJA U KNJIŽNICI

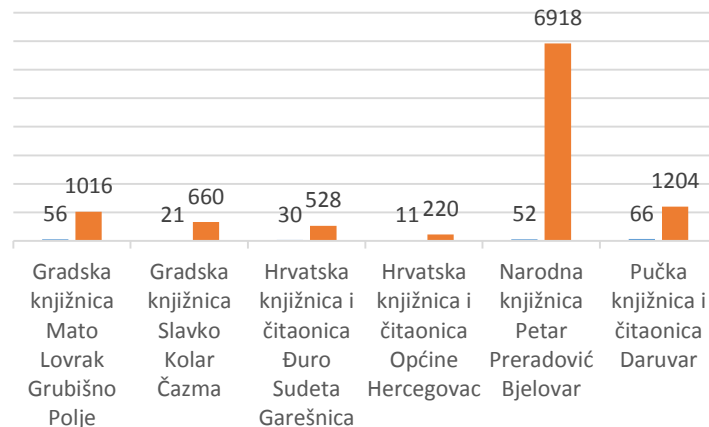
Edukacijske radionice za odrasle

■ Edukacijske radionice za korisnike ■ Broj polaznika

Događanja za djecu i mlade

■ Knjižnična događanja za djecu i mlade ■ Broj posjetitelja

Programi za korisnike, kako za djecu tako i za odrasle, važan su dio rada svake knjižnice. Ukupno je zabilježeno 155 programa za odrasle koje je posjetilo 4.849 korisnika. Za djecu je organizirano 236 programa s 10.546 posjetitelja.

U svim knjižnicama broj programa za djecu daleko nadmašuje broj programa za odrasle. Ovdje se može povući korelacija s brojem učlanjenih korisnika prema dobnim skupinama. Veći broj ciljanih programa dovodi i više potencijalnih korisnika. Bjelovarsko-bilogorska županija svake godine raspisuje natječaj za sredstva za provedbu programa. Ta sredstva su u 2019. godini iskoristile knjižnice u Grubišnom Polju, Čazmi i Daruvaru (ukupno 34.500,00 kuna).

4. KORIŠTENJE KNJIŽNICE.

Sveukupno knjižnice su riješile 2.906 *informacijskih upita*. Matična knjižnica je uključena i u projekt *Pitajte knjižničare* (49 riješenih pitanja), važan repozitorij odgovora na brojne upite. Također, izrađuje se baza *U knjižnici do diplome* online dostupnih odgovora. *Broj pristupa internetu* unutar prostora knjižnica dosegao je svoj limit pa se i tu uočava blaga stagnacija. Zapaža se kontinuirano opadanje pristupa internetu jer sve veći broj korisnika posjeduje vlastita računala.

Edukacija korisnika podrazumijeva organizirane posjete učenika ili drugih skupina korisnika kojima se objašnjavaju ustroj knjižnice, aktivnosti, smještaj građe, online pretraživanje kataloga i baza... Tijekom 2019. organizirano je 116 edukacija s 5.356 sudionika.

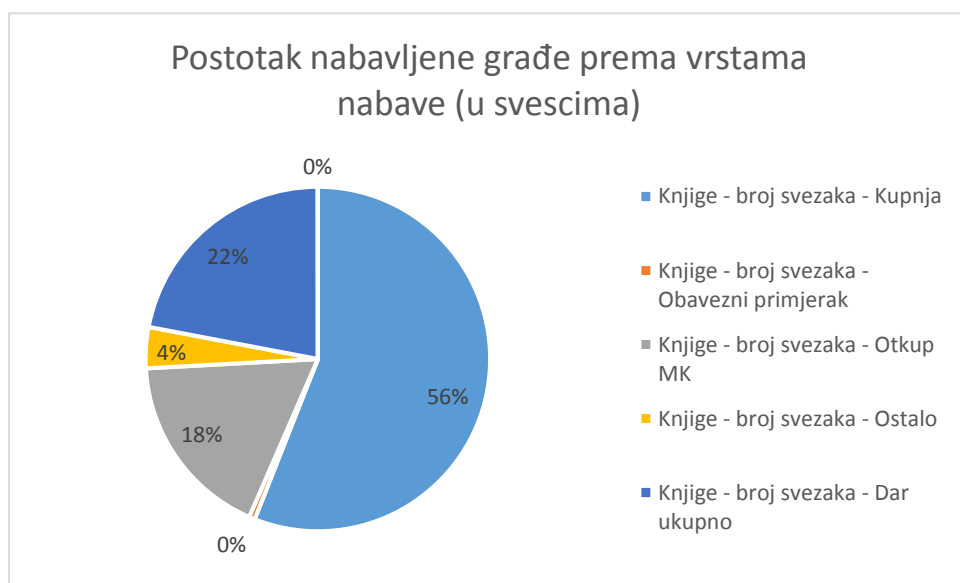
III. FOND NARODNIH KNJIŽNICA, PRINOVA (NABAVA), OTPIS.

1. KNJIŽNIČNE ZBIRKE.

Zbirka knjiga u svim knjižnicama na kraju 2019.g. iznosila je 342.967 sv. te na svakog mrežom knjižnica obuhvaćenog stanovnika dolazilo je 4,6 knjiga. No, stvarno na svakog stanovnika županije dolazi tek 3,1 sv., jer na velikom dijelu županije (33%) ne postoje knjižnice. Periodiku uvezuju i potom obrađuju četiri knjižnice: Bjelovar, Čazma, Daruvar i Garešnica. Očekuje se da će i preostale dvije knjižnice (G. Polje i Hercegovac) uskoro započeti s ustrojem zbirke periodike. U svim knjižnicama ukupno je 6.297 svezaka periodike. Svih šest knjižnica posjeduje 18.478 jedinica AV-građe. Multimedija se brže uništava, kraći joj je vijek trajanja pa su i otpisi veći.

Zavičajnu zbirku vode sve narodne knjižnice. Neke od knjižnica posjeduju i posebne zbirke: zaštićena zbirka (Bjelovar), zbirka M. Božičevića (Garešnica).

2. NABAVA KNJIGA.

Svih šest knjižnica nabavilo je 9.644 svezaka knjiga u 2019.g., manje za 967 sv. u usporedbi s nabavom u 2018.g. U sveukupnoj nabavi značajan je udio otkupa Ministarstva kulture (2.177 sv. knjiga ili 23,2 %).

Preostalih 6.922 sveska knjižnice su nabavile kupnjom i obveznim primjerkom (matična knjižnica) i darovima (545 svezaka).

Nabava po opsegu minimum Standarda za narodne knjižnice zadovoljava sa 70 %. U nabavi veliki broj je knjiga iz otkupa (18 %) i darova (22 %).

Sveukupno po članu nabavljeno je 1,1 sv. knjiga. Za nabavu sveukupne građe (kupnjom) utrošeno je 859.259,05 kuna, što je manje za 21.094 kuna u odnosu na 2018., odnosno nabava se vratila na razinu 2017. godine..

Posljednjih godina jako je izražen negativan trend smanjivanja namjenskih sredstava za nabavu građe na razini pojedinih gradova i općina, osnivača knjižnica, a osobito Županije koja uopće ne izdvaja sredstva za nabavu građe. Također, i na nivou Ministarstva kulture sredstva za nabavu u manjim knjižnicama su oscilirala.. Problem financiranja se može loše odraziti na poslovanje knjižnica, te će - ako se slični trendovi nastave kroz duži period - za posljedicu imati značajno smanjenje broja novonabavljenih knjiga i druge građe u knjižnicama, na štetu do sada ostvarenog standarda i nivoa kvalitete usluga za korisnike.

Kod nabave knjižnične građe ističu se dva bitna problema:

Sve knjižnice u županiji izrazile su potrebu nabave i posudbe e-knjiga. Mogućnost takve usluge prije svega privlači mlađe korisnike kojih sve knjižnice imaju malo. Mogućnost čitanja knjiga u digitalnom obliku postala je nužnost u suvremenom svijetu pa tako i knjižnicama.

Drugi problem je što na nacionalnoj razini nije riješena pretplata na baze podataka. Naime, svaka knjižnica može sama za sebe osigurati pretplatu, ali iz sredstava koja su predviđena za nabavu knjiga. Nakon ukidanja pristupa EBSCO bazi podataka ni jedna knjižnica u županiji nema pretplatu na neku od znanstvenih baza podataka.

3. NABAVA NOVINA I ČASOPISA.

Svih šest knjižnica tijekom 2019. g. nabavilo je 226 naslova novina i časopisa u 234 primjerka.

Nabava periodike je dobra, ali se pokazuje kako je potrebno Standarde za narodne knjižnice revidirati i uskladiti s potrebama i interesima korisnika. Nabava periodike u 2019. g. neznatno se povećala u odnosu na 2018. godinu. U većini knjižnica periodika još nije inventarizirana niti su godišta uvezana te stoga podaci u online statistici ne pokazuju stvarno stanje fonda pojedinih knjižnica.

4. NABAVA AV-GRAĐE (MULTIMEDIJA) I E-IZVORA.

Tijekom 2019. godine knjižnice su ukupno nabavile 597 jedinica multimedije (CD, DVD, CD-ROM...) te 141 komad igrački.

Nabava multimedija smanjuje se iz godine u godinu, posebice zvučne i elektroničke građe, a uzroci tomu nisu samo financijske naravi, već i globalne računalne infrastrukture koja omogućava lakši pristup brojnim sadržajima na internetu. Trend hrvatskih korisnika korištenja AV građe i multimedije je preko online izvora/providera te je razumljiva smanjena nabava ovakve knjižnične građe.

5. OTPIS.

Tijekom 2019.g. reviziju su obavile Hrvatska knjižnica „Đ. Sudeta“ Garešnica te Gradska knjižnica „Slavka Kolara“ Čazma. Ostale knjižnice imale su redoviti godišnji otpis. Ukupno je otpisano 4.648 sv. knjiga, 553 jedinica AV građe i 71 jedinica ostale građe.

IV. PRISTUP, PROSTOR I OPREMA.

Sveukupno u svim knjižnicama je 3.183 m², a trebalo bi biti oko 4.500 m², što je zadovoljavanje Standarda za narodne knjižnice 70%. Većim dijelom prostor je otvoren korisnicima (2.402 m² ili 79%) pa je očigledan nedostatak spremišnog prostora u Bjelovaru, Čazmi, Garešnici i Hercegovcu.

Gradske knjižnici u Čazmi nedostaje 200 m². Budući da je izrađen izvedbeni projekt proširenja (nadogradnje kata), od njega se neće odustati jer je skučenost ključna prepreka razvoju knjižnice.

Izvedbeni projekt gradnje i opremanja nove na mjestu sadašnje Hrvatske knjižnice „Đ. Sudeta“ u Garešnici izrađen je krajem 2017. g. Knjižnica se natjecala za sredstva Ministarstva kulture, ali nema povratnih informacija. Projekt gradnje i opremanja nove Hrvatske knjižnice u Garešnici procijenjen je na 11,000.000 (jedanaest milijuna kuna). Nova knjižnica planirana je na 770 m² bruto, odnosno 700 m² neto površine i u tom prostoru će biti moguće smjestiti 50.000 jedinica građe. Prostor će nuditi i druge mogućnosti za sve dobne skupine korisnika (čitaonice, igraonica, tihi studijski rad, manju višenamjensku dvoranu sa 70-ak mjesta, izložbene prostore...). Nadamo se da će Grad Garešnica i Ministarstvo kulture uspjeti u ostvarenju projekta.

Sve knjižnice imaju čitaonice s ukupno 255 sjedećih mjesta, četiri lijepo uređene dječje odjele (Bjelovar, G. Polje, Daruvar i Čazma), a u jednoj knjižnici uređen je kutić za predškolce (Hercegovac).

Od opreme knjižnice posjeduju 56 računala za korisnike i 43 računala za djelatnike. Korisnicima su na raspolaganju pisači, skeneri, kopirni aparati, pristup internetu... Knjižnice se u radu koriste knjižničnim programom MetelWin. Nijedna od knjižnica nema mogućnost samozaduživanja i samorazduživanja (knjigomat). Narodna knjižnica „P. Preradović“ Bjelovar te Gradska knjižnica S. Kolara u Čazmi imaju računala s dodatnom opremom za slijepe te računalo s elektroničkim povećalom za slabovidne.

Računalnu opremu potrebno je redovito osuvremenjivati. Novi programi zahtijevaju i drugačiju konfiguraciju računala. Do sada su se gotovo sve knjižnice javljale na natječaj Ministarstva kulture za nabavu informatičke opreme te zahvaljujući tim sredstvima kupovale opremu.

Svih šest knjižnica je na kraju 2019. g. raspolagalo sa 7.320 dužnih metra polica, od toga u slobodnom pristupu 5.394 m. Gledajući stvarne potrebe, ubrzan rast građe koja zauzima prostor, knjižnicama je potrebno još najmanje 2.500 dužnih metara polica što znači da nas očekuju nova proširenja, preuređenja pa i gradnja novih knjižnica.

Svih šest knjižnica bilo je tjedno otvoreno 265 sati, odnosno srednja otvorenost je bila 44,2 sata.

V. PRORAČUN I TROŠKOVI.

1. RASHODI.

Ukupno je za rad svih šest knjižnica u 2019. g. utrošeno 6.545.840,37 kuna, najviše za zaposlenike 4.163.968,67 kuna, za edukaciju zaposlenika 27.584,00 kuna, za materijalne troškove 1.495.668,72 kune te za nabavu (kupnju) knjižnične građe 858.618,98 kuna. Od knjižnica u Županiji, Daruvarska knjižnica je izdvojila najviše sredstava za edukaciju djelatnika što je izuzetno pohvalno. Knjižničari su se dužni stalno stručno usavršavati, unaprjeđivati svoj rad, izmjenjivati iskustva s drugim knjižničarima, posjećivati stručne skupove... Priređujući atraktivne programe za građane, izložbe, promocije... knjižnice izlaze u javnost i za takve programe uvijek mora biti sredstava. Knjižnice koje ne izlaze u javnost, neće moći opstati u današnjem društvu.

2. PRIHODI.

Ukupan prihod svih knjižnica na kraju 2019. g. bio je 6.156.622,25 kuna. Knjižnice se u ovoj statistici prikazuju kao cjelovite neprofitne organizacije čiji se rad financira iz raznih izvora (osnivač, županija, Ministarstvo kulture, vlastiti prihodi, prihodi iz drugih izvora). Naglasak je na sredstvima namijenjenim nabavi knjižnične građe. Uglavnom rad knjižnica financiraju osnivači (ukupno izdvojeno 5.038.684,43 kune). Značajan je udio i Ministarstva kulture u radu knjižnica (1.084.994,73 kune), posebice u nabavi knjižnične građe (602.582,00 kuna). Ministarstvo kulture financira i neke druge programe: rad ŽMS-a, rad knjižnice za nacionalnu manjinu Čeha te još neke programe (kulturne programe, preuređenja, opremanja knjižnica, nabavu informatičke i druge opreme...). Knjižnice su imale i vlastiti prihod u 2019. g. u ukupnom iznosu od 424.135,54 kune (članarina i druge usluge).

Za nabavu knjižnične građe kupnjom ukupno je utrošeno je 859.259,05 kuna: 602.582,00 kn Ministarstvo kulture, 220.414,97 kuna osnivači, 26.127,08 kuna knjižnice iz vlastitih prihoda.

Sredstva Ministarstva kulture za nabavu manja su za 16.672 kune, što su najviše osjetile manje knjižnice. Izdvajanja osnivača za nabavu trebala bi biti približna sredstvima Ministarstva kulture, a u pravilu su gotovo tripot puta manja. Knjižnice očigledne nerazmjere pokušavaju nadoknaditi vlastitim sredstvima, ali vlastiti prihodi knjižnica nisu veliki pa je tako neizbježna smanjena nabava knjižnične građe.

Izdvajanja za nabavu knjižnične građe osnivača i knjižnica nedostatna su. Bjelovarsko-bilogorska županija nije ni 2019. sufinancirala nabavu knjižnične građe pa ni rad Bibliobusne službe koja pokriva 11 općina u okolici grada Bjelovara. Ni općine u koje odlazi bibliobus nisu sufinancirale rad bibliobusa.

VI. OSOBLJE KNJIŽNICA

U svih šest knjižnica ukupno je bilo uposleno 40 zaposlenika, od toga 33 na knjižničarskim poslovima, 6 na ostalim poslovima te 1 djelatnik financiran je iz drugih izvora.

Zaposlenici prema obrazovanju: 12 SSS, 4 VŠSS, 24 VSS.

Zaposlenici prema stručnim knjižničarskim zvanjima: 6 pomoćnih knjižničara, 4 knjižničara, 18 diplomiranih knjižničara, 2 viša knjižničara i 1 knjižničarski savjetnik te 3 uposlenika bez knjižničarskog zvanja.

Preuređenjem i proširenjem Gradske knjižnice „S. Kolar“ Čazma i Hrvatske knjižnice „Đ. Sudeta“ u Garešnici bit će potrebno i novo uposlenje dipl. knjižničara. Hrvatska knjižnica Hercegovac nakon višekratnih dopisa ŽMS-a povećala je radno vrijeme s 20 na 40 sati tjednog rada knjižničara. U Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ Bjelovar dvoje djelatnika će ići u mirovinu, a jedan djelatnik je na dužem bolovanju, dakle treba planirati zapošljavanje najmanje dva diplomirana knjižničara. U ostalim knjižnicama ukupno su trenutno potrebna dva diplomirana knjižničara.

ZAKLJUČAK

1. **Prostorna problematika.** Gradska knjižnica „S. Kolar“ u Čazmi preuredila je i opremila svoj prostor. I nadalje ostaje potreba dogradnje kata (200 m²) za što postoji gotova dokumentacija. Knjižnicama je potrebno još najmanje 800 m²: Bjelovaru (500 m²), Čazmi (200 m²) i Hercegovcu (100 m²). Otvaranje novih ogranaka (Vel. Trojstvo, prigradska naselja grada Bjelovara) kao i širenje mreže Bibliobusne službe na neobuhvaćene općine te nabava novog bibliobusa prioriteta su Županijske matične službe.
2. **Opremljenost knjižnica.** Naše knjižnice su dosta dobro opremljene AV i informatičkom opremom što se iz tabela/jedinstvene baze vidi. I dalje su potrebna ulaganja. Povećan je broj pisača, skenera, kopirnih strojeva, računala... Nijedna od knjižnica nema mogućnost samozaduživanja i samorazduživanja.
3. **Internet.** Sve knjižnice imaju internet za korisnike (42) i za svoje potrebe (44).
4. **Informatizacija knjižnica.** Sve knjižnice su umrežene i prakticiraju automatsko poslovanje. Koriste se knjižničnim programom MetelWin. Opći zaključak knjižnica u Županiji je nužnost prelaska na drugi knjižnični program, Zaki. No, zbog velike razlike u cijeni programa za sad je to nemoguće. Ostaje razmisliti o mogućnosti dobivanja sredstava za program i njegovo održavanje od strane osnivača i Županije.
5. **Zavičajna zbirka.** Sve knjižnice vode zavičajnu zbirku što je veliki pomak u čuvanju baštine.

6. **Nabava knjiga u 2019.** g. po opsegu nije zadovoljavajuća (oko 70% minimuma Standarda za narodne knjižnice, ukupno nabavljeno 9.644 svezaka). Sredstva za nabavu osnivača i sredstva Ministarstva kulture iz godine u godinu se smanjuju. Otkup u nabavi sudjeluje s 20%. Darovi i zamjene zauzimaju još oko 25%. Nabavu knjiga treba povećati za 30%.
7. **Broj aktivnih korisnika** u posljednjih deset godina bilježi pad kao što opada i stanovništvo, u prosjeku oko 10% (ukupno 9.976 na kraju 2019. g.). Prema Standardima u narodnim knjižnicama BBŽ-a trebalo bi biti oko 11.000 upisanih korisnika (oko 10% stanovništva BBŽ-a), dakle nužno je povećanje za oko 11%.
8. **Broj fizičkih posjeta.** Na kraju 2019. ukupno je zabilježeno 172.105 posjeta.
9. **Broj virtualnih posjeta** znatno je povećan otvaranjem web stranica svih knjižnica pa je na kraju 2019. računalo zabilježilo 143.399 virtualnih posjeta u svih šest knjižnica.
10. **Broj posuđenih knjiga izvan knjižnice** za svih šest knjižnica iznosi 261.397 svezaka, što je povećanje od 54.399 sveska u odnosu na prethodnu 2018. godinu. Nadamo se nastavku ovog trenda povećanja posudbe.
11. **Broj posuđenih jedinica u knjižnici.** Znatno je dio posudbe ostvaren i u knjižnici 2019. g. (42.773 jedinica).

Broj članova u bjelovarskoj knjižnici povećao se zahvaljujući povoljnijim članarinama za sve studente Veleučilišta u Bjelovaru. Dodatno bi se članstvo moglo povećati proširenjem i preuređenjem knjižnice u Garešnici. Isto tako povećanjem otvorenosti knjižnica u Daruvaru i Garešnici otvorio bi se prostor povećanju članstva.
12. **Posudba AV-građe** je očekivano manja nego prethodnih godina. Razlog tomu su online dostupni medijski sadržaji koje većina korisnika i koristi.
13. **Informacijski upiti.** Znatno je broj riješenih informacijskih upita u knjižnicama (ukupno 2.906).
14. **Edukacija korisnika.** Knjižnice redovito održavaju i edukacije za korisnike da bi ih upoznale s mogućnostima korištenja resursa knjižnice. U 2019. ukupno je ostvareno 116 edukacija s 5.365 sudionika.

15. **Sredstva za nabavu.** Udio osnivača (općine, gradovi, knjižnice) za nabavu iznosio je 256.677,05 kuna. Kad taj iznos usporedimo sa sredstvima Ministarstva kulture za nabavu, odnos je sljedeći: 256.677,05 kuna (lokalna sredstva) : 602.582,00 kn (Ministarstvo kulture).
16. **Online dostupnost knjižnica.** Sve knjižnice imaju online pretražive kataloge na vlastitoj web stranici. Prioritet je izrada web stranica za Hrvatsku knjižnicu Hercegovac jer ju nema.
17. **Djelatnici.** Trenutno u knjižnicama nedostaju 2 stručna djelatnika (dipl. knjižničara) da bi mogle uspješno raditi: u Čazmi 1 i u Garešnici 1. U Narodnoj knjižnici „Petar Preradović“ Bjelovar potrebno je planiranje zapošljavanja 3 diplomirana knjižničara.
18. **Programi za građane.** Knjižnice su imale zapažene programe (promocije, tribine, izložbe...) za građanstvo, za djecu i odrasle, ali tu ima još dosta neiskorištenih mogućnosti. Potrebna su u nekim knjižnicama veća sredstva za programsku djelatnost što je vidljivo iz tablica. Posebna se pažnja posvećuje programima za djecu budući da se tako odgajaju budući čitatelji i korisnici knjižnica.

Podatci korišteni za ovo izvješće dostupni su na: <http://hk.nsk.hr>.

Županijska matična služba
u z. Neda Adamović, dipl. knjižničarka

Ravnatelj:
Marinko Iličić, viši knjižničar